COMMISSIE VOOR BOEKHOUDKUNDIGE NORMEN

CBN-advies 2010-10 Duur van het boekjaar

Advies van 14 juli 2010

Artikel 9 van de Boekhoudwet van 17 juli 1975 en artikel 92, §1 van het Wetboek van Vennootschappen verplichten de ondernemingen om minstens éénmaal per jaar een inventaris op te maken en een jaarrekening op te stellen.

Aan de Commissie werd de vraag gesteld of uit deze verplichting, bekrachtigd door artikel 16 van de Boekhoudwet en artikel 126, §1 van het Wetboek van Vennootschappen, voortvloeit dat het een vennootschap verboden is, om bij de oprichting of in de loop van het maatschappelijke leven, in de statuten of bij een statutenwijziging, een boekjaar te voorzien met een duur van meer of minder dan twaalf maanden.

Voor zover de Commissie bekend, bestaat er geen rechtspraak over de overeenstemming met de wet van een uitzonderlijke verlenging of verkorting van een boekjaar. In de rechtsleer worden als mogelijke uitzonderlijke omstandigheden meestal vermeld: het eerste of laatste boekjaar, een herstructurering van de vennootschap of de harmonisatie van de afsluitdata binnen een groep[1].

Uit de commentaar die in de Memorie van Toelichting bij de Boekhoudwet aan artikel 7[2] wordt gewijd, blijkt duidelijk de bedoeling van de wetgever om, onder voorbehoud van de sanctie bij niet-naleving, niets fundamenteels te wijzigen aan de verplichting die elke handelaar krachtens artikel 17 van het Wetboek van Koophandel sedert lange tijd heeft, om elk jaar een inventaris op te maken. Indien de wetgever nieuwe regels had willen invoeren in verband met het jaarlijks karakter van de inventaris en van de jaarrekening, dan zou dat zeer zeker expliciet uit de voorbereidende werkzaamheden zijn gebleken.

De Commissie is evenwel van oordeel dat een uitzonderlijke verlenging of verkorting van het boekjaar tot een duur van meer of minder dan twaalf maanden geoorloofd is. Dit volgt uit artikel 15, § 3 van het Wetboek van Vennootschappen dat de mogelijkheid voorziet van een boekjaar met een duur van meer of minder dan twaalf maanden.[3]
Bij de oprichting van een vennootschap worden het begin en het einde van het boekjaar vastgelegd in de oprichtingsakte.[4]

De wijziging van de afsluitdatum van het boekjaar vindt plaats bij wijze van een statutenwijziging, volgens de bij wet voorziene procedure, door een buitengewone algemene vergadering.[5]

Op de vraag wanneer een onderneming haar boekjaar kan verlengen of verkorten, is de Commissie de mening toegedaan dat het besluit tot verlenging of verkorting vóór het einde van het betrokken boekjaar moet zijn genomen. Een onderneming kan m.a.w. haar boekjaar slechts verlengen of verkorten tijdens het lopende boekjaar zelf.

Noch de Boekhoudwet noch het Wetboek van Vennootschappen beperken het aantal keren dat een boekjaar kan worden verlengd of verkort. Het ontbreken van een expliciete toelating dat een boekjaar uit meer of minder dan twaalf maanden kan bestaan, getuigt er volgens de Commissie van dat de wetgever zich ertegen verzet dat het boekjaar stelselmatig een duur zou hebben die verschilt van twaalf maanden.

De voorstelling van de jaarrekening moet identiek zijn van het ene jaar aan het andere. Zowel bij verlenging of verkorting van een boekjaar wordt hiervan afgeweken. Daarom benadrukt de Commissie het belang van een passende vermelding en motivering in de toelichting bij de jaarrekening die betrekking heeft op het boekjaar waarin de wijziging plaatsvond.

Dit advies vervangt C.B.N.-advies 7/1.[6]

---

1 C. CHEVALIER, Vademecum Vennootschapsbelasting, Larcier, Gent, 2008, 42; SALENS, P. & TAGHON, C., Aangifte Vennootschapsbelasting 2009, Maklu, Antwerpen, 2009, 62.

2 Thans opgenomen in artikel 9 van de Boekhoudwet.

3 Artikel 15, §3 W.Venn. luidt als volgt: “Heeft het boekjaar een duur van minder of meer dan twaalf maanden, dan wordt het bedrag van de omzet exclusief de belasting over de toegevoegde waarde bedoeld in §1, vermenigvuldigd met een breuk waarvan de noemer twaalf is en de teller het aantal maanden van het boekjaar, waarbij elke begonnen maand voor een volle maand wordt geteld.

4 Artikel 69, al. 1, 7° W. Venn.

5 Artikel 286 W. Venn.

6 Bull. CBN, nr. 2, december 1977, p. 3-4.